

23 באוגוסט 1972

כמה היה טרוצקי צריך לשלם?

טים — כשם שאנחנו קמים, מפגינים ופועלים למען הצדק בארץ שלנו!

מב'רעם עד בריה"מ

בעוד שעתידים אהיה בין המפגינים נגד נישול ערביי בירעם ואיקרית. אני גאה על כך שניתן לי לשאת את דברי כאן, למען העניין הצודק של אחים מנושלים בישראל, כאן כירוי שקיים, בירת הצדק העולמי.

בשעת הפסוקים האחרונים של הנאום, עבר רחש באולם, ונקראו כמה קריאות-ביניים שלא נרשמו בפרוטוקול. (אולי התביישו הקצרינות לרשום מילות ליגלוג ונאצה נגד הצדק, בדיון שהיה מוקדש — כביכול — כולו לצדק.)

הדיביזיה של המצפון

נכחו פחות מתריסר איש באולם! שאר הח"כים יצאו מייד אחרי דברי הנואמים של סיעותיהם, ואילו רוב השרים הסתלקו כבר ברגע שגולדה מאיר סיימה את דבריה.

גולדה עצמה נשארה יושבת — עד שנקראתי לשאת את נאומי. אז קמה באופן הפגנתי ויצאה. את הרמנים שלי על "תקדים", "סערת אנשי-הרוח" וכו' שמעו רק ייעציה.

סיפור על חייש

בזמן האחרון הפכה גולדה מאיר את הדבר לנוהג: ברגע שאני פותח בנאום, היא קמה ויוצאת באופן הפגנתי. אין היא מזכה ביחס מיוחד והפגנתי זה שום חברי-כנסת אחר.

הדבר מזכיר לי בדיחה על שלושה אנשים, שהחליטו לבדוק למי מהם יש כוח-הסבל הרב ביותר. הבדיקה, כך החליטו, תהיה כך: בזה אחר זה ייכנסו לדיר של תייש. ינצח מי שיצליח להישאר בדיר במשך הזמן הארוך ביותר.

נכנס הראשון, נשאר בפנים חצי שעה. אז יצא הח"כ צה, כשפניו ירוקים, ורגליו כושלות.

נכנס השני, כעבור שתיים פרץ החוצה, נפל על הארץ והתעלף.

נכנס השלישי, עברה שעה, שתיים, ארבע שעות, שש שעות. לבסוף נפתחה הדלת — ויצא התייש.

והנה, אדוני היושב ראש, דווקא בימים אלה ירדה הגזירה של "כופר הדיפלומה".

התעמולה הסובייטית אומרת. ישראל נרתמה למילי-חמה הקרה נגד ברית-המועצות. ישראל היא סוכנת של הריאקציה הבינלאומית.

אם כן, הרי הק.ג.ב. הוא סוכן הריאקציה הישראלית, מקור ההסתה נגד ברית-המועצות.

איזה הגיון יש בגזירה זו? מה רוצים בעליה להשיג? אולי הם רוצים להשיג כסף מיהודי העולם כפדיון וכופר ליהודים, הרוצים להגר מברית-המועצות. אם כן, הרי מכירה ממשלת ברית-המועצות בצורה מעוותת ומיפ-לצתית בעיקרון ש"ישראל ערבים זה לזה", ושיהודי כל העולם הם אומה אחת.

אכן, עקרון ציוני מובהק!

"יהודים תמורת כסף, כסף תמורת יהודים" הפסוק הזה מזכיר את המלים הנוראות שנאמרו בבודפשט לפני 28 שנה, כאשר צבא סובייטי הסתער על הונגריה והציל את שרידי היהדות שם. דברי אדולף אייכמן: "סחורה תמורת דם, דם תמורת סחורה".

אינו אירוניה נוראה, אינו בגידה באידיאלים ששימשו נר לרגליו של קרל מרקס, שעכשיו נשמע פסוק זה בארץ שבה ניצחה, כביכול, תורתו!

ואגב, כמה דיפלומות היו לקרל מרקס

כשאך נודע באופן מוסמך על הטלת "כופר הדי-לומה" על מבקשי היציאה מברית-המועצות, נטלה סיעתנו את היוזמה לידה. היא הגישה ליו"ר הכנסת בקשה משלה לכנס ישיבת-פגרא של הכנסת.

פיגרו בכמה דקות אחרי גח"ל, והקדמנו כמה סיעות אחרות. אחרי שנסתבר כי נאספו למעלה מ-30 חתימות, כדרוש בתקנון הכנסת, הזדרזו גם סיעות הקואליציה להצטרף לבקשה. כך הבטיחו לראש-הממשלה את הזכות לפתוח בוויכוח — במקום אנשי האו-פויציה.

בעת הוויכוח לא נגנרנו אחרי נואמים אחרים, המטיפים לנישול המיעוטים בארץ-ישראל, אך מרימים את קולם למען המיעוט היהודי בברית-המועצות. די-ברנו בשפתנו, על פי מצפוננו והכרתנו — מתוך תיקווה שדברינו יגיעו לאנשי-המצפון בעולם.

אורי אבנרי: אדוני היושב ראש, כנסת נכבדה. "אם יכסו את העולם כולו באספלט — גיבעולים ירוקים יצמחו מתחת לאספלט ויבקיעו אותו!" — כך כתב איליה ארנבורג.

איליה ארנבורג — כמה שווה הדיפלומה שניו? כמה היה הוא צריך לשלם כסופר, כסו-פר יהודי, כדי לצאת?

יעקב שמשון שפירא: לא היתה לו כל דיפלומה.

אורי אבנרי: כמה צריך היה לשלם ליאון טרוצקי? כמה זינובייב? כמה פגנייב? כמה ראדקי?

וכמה צריכים היו לשלם עשרות ומאות אנשי-הרוח, בעני הדיפלומות, שעמדו בראש המהפכה הבושיביקית?

דברי שליח סטאלין

אדוני היושב ראש, אינני קומוניסט. מעולם לא הייתי קומוניסט.

אך כשאני קם כאן היום, אין השינאה לי-ברית-המועצות מרבת מתוך גרנוני.

אני מקווה, אני מאמין שעוד ייכנו שוב היחסים הדיפלומטיים בין ברית-המועצות וישראל. כמו ביום ההיס-טורי ההוא, לפני 25 שנה, כאשר אנדרי גרומיקו נשא את נאומו הגדול למען כינון מדינה יהודית בארץ-ישראל.

אולי כדאי להזכיר מה אמר אז שליחו של סטאלין: "העם היהודי היה קשור בקשרים הדוקים לארץ-ישראל, במשך תקופה ארוכה בהיסטוריה... איננו יכולים להתעלם מן הממנד והמצב המיוחד של העם היהודי בזמן האחרון... כתוצאה מהמילחמה, שכפתה גרמניה ה-היטלרית ובעלות-ביתה על האומות המאוחדות, סבלו היהודים יותר מכל עם אחר בעולם... החלטה זו (של כינון מדינה יהודית) מדינה פלסטינית בארץ-ישראל) תואמת במידה מלאה את עקרונן ההגדרה העצמית של העמים. מדיניות של ממשלת ברית-המועצות לגבי הבעיות הל-אומיות, מרגע היווצרה של ברית-המועצות, היתה תמיד מבוססת על ההגדרה העצמית של האומות... החלטה זו תספק את התביעות הרוחניות והבלתי-מפוקקות של העם היהודי, שמאות אלפים מבניו הם עדיין חסרי-בית, חסרי-קורת-גג..."

דברי אנדרי גרומיקו, ב-26 בנובמבר 1947. עכשיו, אחרי שחיילי ברית-המועצות יצאו ממצריים, אחרי שנתגזה והוכח שכברית-המועצות עצות פעלה נגד מלחמה בין ישראל וארצות-ערב, יש סיכוי טוב לשינוי פני הדברים, חזרה לימי אותה הצהרה של גרומיקו.

היהודי? כמה היה הוא צריך לשלם, אינו חי ורצה להגר כיום ממדינת הקומוניזם?

המילה הנוראה: תקדים

אך יתכן שלא לכסף נושא הק.ג.ב. את עיניו, אלא לבלימת תנועת ההגירה מברית-המועצות. שמענו אומד רים: "אם ניתן ליהודים לצאת, ירצו גם אחרים לצאת, ייווצר תקדים".

אינו מילה נוראה — "תקדים"!

האם תקדים של צדק, של חירות, יכול להיות פסול? יש רק תקדים משובח אחד, ל כ ל מישטר:

תקדים של עוול, של עריצות, של גזלה.

המאבק למען הצדק, למען החירות, למען האמת — אחד הוא בעולם כולו.

המאבק נגד עוול, נגד אייבדק, נגד השריי-רות — אחד הוא בעולם כולו.

הסערות של אנשי-הרוח

אדוני היושב ראש, אנו, העומדים כמאבק זה בארץ שלנו, שדינו נקיות, הזוחמים למען שוויון-הזכויות לכל האזרחים בישראל, המת-קוממים נגד כל עוול הנעשה בתוכנו — אנו מרימים את קולנו נגד העוול המשווע הנעשה עתה בברית-המועצות לאחינו. אנשי המצפון בעולם כולו מצטרפים אלינו כמאבק זה.

אולי מזלזלים שליטי מוסקבה בסערות ציבוריות של אנשי-רוח, של סופרים ומשוררים. של אנשי-מצפון באשר הם שם. כאשר הוכירו באונו סטאלין את האפיפיור, שאל בלעג: "כמה דיביזיות יש לו?" אולי שואלים כיום יורשיו: כמה דיביזיות יש למצפון העולמי?

כמה דיביזיות יש לאנשי-הרוח?

אבל סטאלין מת, נקבר, הוצא מה-קבר ונקבר בקבר אחר, מזוהה כגידופי בניעמו וחברי-מפלגת-תו. ואינו המצפון האנושי חי וקיים.

הגזירה הזאת של יורשיו תחלוף — והדיביזיות של המצפון תשארה מגויסות. אני קורא לאחי שוחררי הצדק בעולם כולו, וגם בתוך ברית-המועצות: קר-מו, הפגיננו, פעלו עימנו נגד העוול בארץ הסוביי-טית.

סטאליניזם